

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind cooperarea în legătură cu proiectele nucleare-energetice de la Cernavodă și în sectorul energiei nucleare civile din România, semnat la București, la 9 decembrie 2020 și la Upper Marlboro, la 4 decembrie 2020

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

Necesitatea și finalitatea încheierii Acordului

Intrarea în vigoare a acestui Acord va permite dezvoltarea programului nuclear civil din România prin asigurarea expertizei tehnice, de reglementare, de securitate și siguranță nucleară și va contribui, implicit, la întărirea securității, diversității, siguranței în exploatare și stabilității energetice și de mediu ale României, prin re tehnologizarea Unității 1 și extinderea capacității CNE Cernavodă.

Acordul s-a încheiat în considerarea expertizei în domeniile tehnic, de reglementare, securitate și siguranță nucleară pe care le oferă partenerul american și a altor avantaje pe care cooperarea în baza acestui document bilateral le furnizează programului nuclear civil din România, printre care menționăm: contribuția substanțială a acestor proiecte la diversificarea mixului energetic, la creșterea siguranței în exploatare și a stabilității sistemului energetic, precum și la atingerea obiectivelor de mediu ale României.

Acordul vizează mai multe arii de cooperare, printre care: proiectul Unităților 3 și 4 de la Cernavodă, re tehnologizarea Unității 1, cooperarea în domenii precum reglementarea, cercetarea și dezvoltarea, schimburi între laboratoare de cercetare și universități, pregătirea personalului.

Adițional proiectelor actuale, proiectului Unităților 3 și 4 și re tehnologizării Unității 1 CNE Cernavodă, Acordul prevede și cooperarea pe termen lung și foarte lung prin posibilitatea dezvoltării reactoarelor modulare mici în România, pe un amplasament care urmează a fi stabilit, în vederea asigurării în viitor a flexibilității și scalabilității tehnologiilor nucleare.

Pentru a respecta cerințele procedurale care trebuie parcurse de partea română pentru a-și exprima consimțământul de a deveni parte la Acord, proiectul de act normativ a fost inițiat în baza art. 19 din *Legea nr. 590/2003 privind tratatele*.

În contextul pachetului legislativ *Energie curată pentru toți europenii* și a *Pactului Ecologic European*, care impun transformarea sectorului energetic către un alt model de sistem, bazat pe tehnologii curate, inovatoare, care să facă față concurenței pe o piață de electricitate integrată, se impune acomodarea sectorului energetic din România la noile tendințe de dezvoltare.

Decarbonarea sectorului de producere energie electrică al României, reprezintă prima prioritate strategică în dezvoltarea sectorului energetic și transformarea sa profundă pentru a face față concurenței la nivel regional și european.

În conformitate cu prevederile Regulamentului 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului privind Guvernanța Uniunii Energetice, toate statele membre ale Uniunii Europene au obligația elaborării Planurilor Naționale Integrate în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC), documente care reprezintă angajamentul fiecărui stat la efortul comun de îndeplinire a țintelor europene, stabilite pentru anul 2030 în domeniul energiei și climei, respectiv creșterea ponderii energiei electrice din surse regenerabile în consumul final, îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră, creșterea gradului de interconectare a pieței de energie electrică.

Proiectul PNIESC elaborat de România reflectă setul de particularități și priorități naționale, luând în considerare dreptul României de a-și stabili propriul mix energetic pentru atingerea obiectivelor și țintelor naționale pentru anul 2030, cu perspectiva 2050.

Pentru România, energia nucleară reprezintă o opțiune strategică, fiind o componentă de bază a mixului energetic național, această opțiune fiind susținută de existența unei infrastructuri ce permite desfășurarea activității de producere a energiei electrice în condiții de siguranță și eficiență economică, energia nucleară constituind pentru România o soluție optimă de acoperire a deficitului de capacitate de producție de energie electrică datorat necesității de înlocuire a capacităților energetice bazate pe combustibili fosili cu capacități bazate pe tehnologii cu emisii reduse de carbon. Fiind o energie fără emisii, sigură și stabilă, energia nucleară are un rol important în atingerea obiectivelor naționale în ceea ce privește securitatea energetică și decarbonarea sectorului de producere.

Având în vedere situația sectorului de producere a energiei electrice din România, în care o mare parte a capacităților sunt învechite, cu randamente slabe, care nu se mai încadrează în cerințele și limitele de emisii de gaze cu efect de seră precum și nevoia de a restabili robustețea Sistemului Electroenergetic Național pentru ca România să-și mențină rolul de producător de energie în regiune și pentru a face față cerințelor sistemului electroenergetic european, este nevoie imediată de măsuri de dezvoltare de capacități energetice fără emisii de gaze cu efect de seră, care să asigure securitatea energetică a României și decarbonarea sectorului de producere din România. Noile politici în domeniul energiei și climei, inclusiv Green Deal ne obligă la orientarea investițiilor în capacități energetice curate care să creeze premisele către neutralitate climatică în anul 2050. Sursele regenerabile de energie, inclusiv hidro mare, împreună cu energia nucleară vor contribui la atingerea acestor deziderate.

Istoricul negocierilor:

În contextul generat de încheierea *Memorandumului de înțelegere între România și Statele Unite ale Americii privind cooperarea în domeniul nuclear civil*, semnat la New York în data de 24.09.2019, Ambasada SUA a transmis părții române o propunere de *Acord între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind cooperarea în legătură cu proiectele nucleare-energetice de la Cernăvodă și în sectorul energiei nucleare civile din România*.

Negocierile s-au desfășurat în perioada 2019 – 2020, textul acordului fiind finalizat și parafat în perioada 7 – 9 octombrie 2020, la Washington.

În data de 27 noiembrie 2020 a fost aprobat Memorandumul prin care Virgil Popescu, ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri, a fost mandatat să semneze Acordul, în numele Guvernului României; documentul de cooperare a fost semnat de reprezentantul român la data de 9 decembrie 2020, la București, și de cel american la 4 decembrie 2020, la Upper Marlboro.

În conformitate cu prevederile articolului 103 din Tratatul Euratom, România a notificat Acordul Comisiei Europene (COM), în data de 22.10.2020. În urma evaluării proiectului de Acord, COM/DG Energy a informat partea română, în data de 19.11.2020, că acesta nu încalcă prevederile Tratatului EURATOM și că nu se opune încheierii acestui acord. Cu toate acestea, COM/ DG Energy a formulat unele recomandări cu privire la următoarele aspecte:

- în caz de conflict între dispozițiile acordului și dispozițiile Tratatului Euratom, acestea din urmă vor prevala;

- în vederea analizării compatibilității proiectului de acord cu dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și în special principiile nediscriminării, tratamentului egal și transparenței aplicabile procesului de licitație etc., DG Energy recomandă părții române să consulte și alte servicii relevante ale COM, în special DG GROW, responsabil cu aplicarea dispozițiilor privind achizițiile publice.

În data de 8 decembrie 2020, Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (MEEMA) a transmis Comisiei Europene o scrisoare prin care a confirmat că dispozițiile Tratatului EURATOM vor prevala în caz de conflict între dispozițiile acordului și dispozițiile Tratatului Euratom, precizând, totodată, că autoritățile române vor menține un dialog constant cu COM.

2.Schimbări preconizate

Acordul va contribui la relansarea noilor linii directe de dezvoltare de capacități nucleare-energetice în România, care necesită o restructurare rapidă, prin valorificarea potențialului de redefinire a direcțiilor strategice, într-o cheie diferită de cea concepută în urmă cu peste un deceniu și bazată în primul rând pe investitori ce provin din țări aliate României, în conformitate cu prevederile Memorandumului Guvernului României nr. 3/20.01.2020 cu tema "*Noi politici și linii directe de dezvoltare a sectorului nucleare-energetic din România*".

Analizele efectuate privind adecvanța sistemului energetic și cele privind necesitatea îndeplinirii obiectivelor și țintelor de mediu și siguranță în aprovizionare și diversificarea surselor pentru un mix energetic echilibrat, relevă faptul că Proiectul Unităților 3 și 4 de la CNE Cernavodă reprezintă una dintre soluțiile optime de acoperire a deficitului de capacitate de producție de energie electrică previzionat pentru 2028-2035.

Acordul va rămâne în vigoare o perioadă de 30 de ani și va fi prelungit automat cu perioade succesive de cinci ani, cu excepția cazului în care una din Părți notifică celeilalte Părți, cu respectarea unor termene clar stabilite în acord, intenția sa de a nu îl prelungi

Fiecare parte poate denunța acest Acord printr-o notificare scrisă transmisă celeilalte Părți cu cel puțin cu un an înainte.

Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului a fost inițiat în temeiul prevederilor art. 19 alin. (1) lit. g) și h) din *Legea nr. 590/2003 privind tratatele*.

3. Alte informații

Acordul cuprinde un preambul și 11 articole, grupate după cum urmează: definiții, cooperarea în cadrul Acordului, alte domenii de cooperare, cooperarea strategică, managementul cooperării, achiziții, finanțare, schimbul de informații și confidențialitatea, componența locală, soluționarea disputelor, clauze finale privind intrarea în vigoare, denunțarea și modificarea acordului.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Realizarea Proiectului Unităților 3 și 4 de la Cernavodă, cât și a altor proiecte conexe, poate contribui la revitalizarea industriei autohtone, contribuind la creșterea economică internă (PIB, taxe la nivel național și local), prin posibilitățile de implicare a industriei locale în proiect, prin livrarea de materiale, echipamente și servicii, crearea de noi locuri de muncă în România etc.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Prin realizarea Proiectului Unitățile 3 și 4 de la CNE Cernavodă și Proiectului de Retehnologizare al Unității 1 CNE Cernavodă se vor crea noi locuri de muncă în România.

4. Impact asupra mediului

Proiectele de investiții care vor fi realizate în baza acestui acord vor fi implementate cu respectarea tuturor reglementărilor europene și naționale din domeniul mediului

5. Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe 5 ani
------------	-------------	---------------------	----------------

1	2	3	4	5	6	7
	2021	2022	2023	2024	2025	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ):

a) *acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ.*

b) *acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.*
Nu este cazul.

1. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Posibilele exceptări de la aplicarea legislației în materia achizițiilor publice și în materia achizițiilor sectoriale sunt expres și limitativ prevăzute în Capitolul I, Secțiunea a 5-a "Exceptări" din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, respectiv în Capitolul II, Secțiunea a 5-a "Exceptări" din Legea nr. 99/2016, privind achizițiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, de principiu, procedurile de atribuire a contractelor de lucrări, produse și servicii necesare pentru implementarea proiectelor, prevăzute la art 4 și art 6 din Acord, pot fi exceptate de la aplicarea legislației românești și europene în materia achizițiilor publice, respectiv în materia achizițiilor sectoriale, în măsura în care Acordul respectă principiile prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

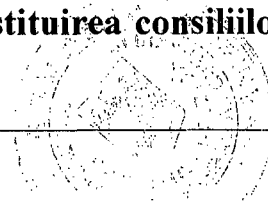
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) **Consiliul Suprem de Apărare a Țării**

c) **Consiliul Economic și Social**

d) **Consiliul Concurenței**

e) **Curtea de Conturi**

Consiliului Suprem de Apărare a Țării a avizat proiectul de act normativ prin Hotărârea nr. 21/2021.

Consiliul Concurenței a emis punctul de vedere nr. 348/15.01.2021, cu referire la obiectul acordului supus procedurii de ratificare.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de act normativ prin avizul nr. 99/2021.

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Nu e cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind cooperarea în legătură cu proiectele nucleare-energetice de la Cernavodă și în sectorul energiei nucleare civile din România, semnat la București, la 9 decembrie 2020 și la Upper Marlboro, la 4 decembrie 2020, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

~~PRIM-MINISTRU~~

~~FLORIN CĂSILE CÎTU~~

